



Broj: X-KR-09/662
Sarajevo, 24.12.2009. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za Ratne zločine, u vijeću sastavljenom od sudije Mire Smajlović, kao predsjednika vijeća, te sudija Senadina Begtaševića i Zorana Božića kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog saradnika Lejle Haračić u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Stojana Perkovića zbog krivičnog djela Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), e), f), g), i) i k) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, u vezi sa članom 29. i članom 180. stav 1. i 2. KZ BiH, povodom izmjenjene optužnice Tužilaštva BiH broj: KT-RZ-203/06 od 17.12.2009. godine, nakon prihvatanja Sporazuma o priznanju krivnje broj: KT-RZ-203/06 zaključenog istog dana, te nakon održanog pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije, sa kojeg je dijelom bila isključena javnost, donio je i u prisustvu tužiteljice Tužilaštva Božidarke Dodik, optuženog Stojana Perkovića i njegovih branilaca, advokata Radivoja Lazarevića i Miodraga Stojanovića, dana 24.12.2009. godine objavio slijedeću:

P R E S U D U

Optuženi STOJAN PERKOVIĆ, sin Pere i majke Savke, djevojačko prezime Delić, rođen 03.10.1944. godine u mjestu Lađevine, općina Rogatica, JMBG... , po nacionalnosti ... , državljanin ... , po zanimanju penzioner, slabog imovnog stanja, nastanjen u ..., vojni rok služio 1965. Godine u Bileći, ima čin rezervnog vojnog starješine u rangu majora, oženjen, otac troje djece, ranije neosuđivan, nalazi se u pritvoru po Rješenju Suda BiH broj: X-KRN-09/662 od 16.01.2009. godine.

K R I V J E

Što je:

U vremenskom periodu od juna do kraja 1992. godine, u okviru širokog i sistematskog napada vojske i policije tzv. Srpske Republike BiH, kao i paravojnih formacija, usmjerenog protiv civilnog nesrpskog stanovništva općine Rogatica, znajući za takav napad, kao pripadnik VRS - komadir čete iz mjesta Lađevine, izvršio, te znao, a nije spriječio niti kaznio: ubistva; prisilne nestanke, teška oduzimanja fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava; silovanja; progon civilnog stanovništva nesrpske nacionalnosti na nacionalnoj, etničkoj, vjerskoj i spolnoj osnovi; te druga nečovječna djela učinjena u namjeri nanošenja velikih patnji, ozbiljnih fizičkih povreda i narušavanja zdravlja, tako što je:

- 1) U junu 1992.g., zahtjevao od stanovnika sela Surovi da mu predaju naoružanje kojim su raspolagali, pa nakon što su mu ovi oružje predali, dana 28. 06.1992.g., ili približno tog datuma, došao u selo naoružan i u pratnji desetak naoružanih pripadnika svoje jedinice, te nezakonito lišio slobode civile: Makaš Rušida, Makaš Sulejmana, Makaš Ismaila, Makaš Amira, Makaš Rasima, Makaš Nuhana, Haliti Jusufa i Ajanović Rifeta, i fizički zlostavljao: Makaš Rušida - tako što ga je kundakom puške udario u glavu, usljed čega je ovaj pao, pa ga nastavio snažno tući kundakom i nogama po cijelom tijelu; i Makaš Amira - kojeg je više puta snažno udario kundakom puške u ramena i glavu; nakon čega je zarobljenike pustio da idu kući, osim: Makaš Amira, Makaš Rušida i Ajanović Rifeta, koje je poveo u pravcu sela

Ladevine, od kada im se gubi svaki trag; pa su zbog ovog događaja, svi stanovnici u strahu za svoj život i tjelesni integritet napustili selo, osim Makaš Razije, kojoj se od tada gubi svaki trag, te Golić Almase i Grabovica Šaćire, koje su lišene života od strane neidentifikovanih pripadnika njegove jedinice, što je osumnjičeni morao znati, a ništa nije poduzeo da to spriječi, niti da počinioce kazni,

- 2) U junu 1992.g., u selu Mesići, skupa sa još nekoliko pripadnika VRS, nezakonito lišio slobode civile Kujović Nuriju i Bajić Mehmeda, koji su potom protivpravno zatvoreni u jednu kolibu u selu Ladevine, odakle su pojedinačno izvođeni zavezanih očiju, te su ih, u prisustvu osumnjičenog, pripadnici njegove jedinice fizički zlostavljali, i to prvo Kujović Nuriju, kojem su naredili da sjedne na jednu stolicu, nakon čega su ga udarali po glavi i tijelu kundacima pušaka, od kojih udaraca je zadobio otekline i nagnječenja u predjelu prsa, te rasjekotinu glave; a potom Bajić Mehmeda, koji je također morao sjesti na stolicu, a potom zadobio snažan udarac u predjelu glave od kojeg je izgubio svijest, te zadobio rasjekotinu; nanoseći im time snažne tjelesne bolove i patnje, sve dotle dok im osumnjičeni nije naredio da prestanu,
- 3) Dana 14.08.1992.g., ili približno tog datuma, u selu Kosova, skupa sa Kušić Rajkom i još nekoliko pripadnika VRS, učestvovao u nezakonitom zatvaranju civila Hurko Fejze, Hurko Šefika, Hurko Abdulaha, i Hurko Ize, u garaži vlasništvo Andrić Miće, gdje je potom, skupa sa izvjesnim Krsmanovićem zv. „Pipa“, fizički zlostavljao i ponižavao Hurko Šefika – udarajući ga pesnicama u predjelu glave, stavljajući mu nož ispod vrata i tjerajući ga da jede metke kalibra 7,62 mm; Hurko Fejzu – udarajući ga pesnicama po glavi i nogama po tijelu, usljed čega je izgubio svijest; i Hurko Abdulaha, udarajući ga pesnicama u glavu, nanoseći im time snažne tjelesne bolove i patnje, nakon čega su iz garaže izveli Hurko Abdulaha, kojemu se od tada gubi svaki trag,
- 4) Krajem ljeta 1992.g., nezakonito lišio slobode civile Kulić Šahu, Kulić Sulju, Kulić Hajriju zv. Dika i mldb. Kulić Amelu, i protivpravno ih zatvorio u svoju staru porodičnu kuću u zaseoku Maljevići-Ladevine, gdje su posljednji put viđeni živi u septembru 1992.g., od kada im se gubi svaki trag,
- 5) Polovinom decembra 1992.g., u selu Varošište, gdje je u tom periodu bila smještena komanda njegove jedinice, neidentifikovani pripadnici VRS nad kojima je imao stvarnu kontrolu, lišili života staricu Ajnadžić Hanifu, za koji zločin je morao znati, a ništa nije poduzeo da ga spriječi, niti da počinioce kazni,
- 6) U vremenskom periodu od ljeta do kraja 1992.g., u selu Varošište, u više navrata, upotrebom sile i prijetnje, prinuđavao žensku osobu pod pseudonimom X-1 na seksualne odnose, dolazeći naoružan i u kasnim noćnim satima u kuću u kojoj je boravila i prijeteci joj da će joj ubiti bliskog člana porodice ukoliko ne učini sve što od nje bude tražio, te je snažno gurajući prisiljavao da legne na krevet i skidao joj donji dio odjeće, a potom bi je silovao,

Čime je počinio krivično djelo zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. KZ BiH, i to:

- tačka h), u vezi sa tačkama a), e), f), i) i k), u vezi člana 29. i člana 180 stav 1. i 2. KZ BiH, u odnosu na tačku 1.
- tačka h), u vezi sa tačkama e) i f), u vezi člana 29. i člana 180 stav 1. KZ BiH, u odnosu na tačku 2.

- tačka h), u vezi sa tačkama e), f) i k), u vezi člana 29. i člana 180 stav 1. KZ BiH, u odnosu na tačku 3.
- tačka h), u vezi sa tačkama e) i i), u vezi člana 180 stav 1. i 2. KZ BiH, u odnosu na tačku 4.
- tačka h), u vezi sa tačkom a) u vezi člana 180. stav 2. KZ BiH, u odnosu na tačku 5.
- tačka h), u vezi sa tačkom g) u vezi člana 180 stav 1. KZ BiH, u odnosu na tačku 6.

Pa ga Sud za navedeno krivično djelo, a uz primjenu citiranih zakonskih odredbi te člana 39. 42. i 48. KZ BiH,

O S U Đ U J E

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 12 (dvanaest) GODINA

Na osnovu člana 56. KZ BiH optuženom se u izrečenu kaznu zatvora ima uračunati vrijeme provedeno u pritvoru, i to počevši od 14.01.2009. godine pa do stupanja na izdržavanje izrečene kazne zatvora.

II

Na osnovu člana 283. tačka b) ZKP BiH

ODBIJA SE OPTUŽBA

Da je:

U junu 1992.g., zahtjevao od stanovnika sela Kukavice, Kujundžijevići i Mesići da mu predaju naoružanje kojim su raspolagali, pa nakon što su ovi oružje predali, dana 09. 10. i 11. 07.1992.g., ili približno tih datuma, na ova sela je izvršen prvo artiljerijski, a potom pješadijski napad, koji je predvodio osumnjičeni sa pripadnicima svoje jedinice, kojom prilikom je ubijen veći broj civila, među kojima: Ajnadžić Nail, Ajnadžić Čamka, Imširević Fatima, Jukić Sadik, Nevorić Fatima, Šišić Hadžira, Alić Mujo, Šišić Haša, Žiga Ragib, Šuša Ahmo, Šuša Devla, Makaš Jusuf, Džindo Nura, Bajraktarević Hadžira, Bajraktarević Hajra, Bajraktarević Nezira, dok se Bajraktarević Memišu gubi trag, te je veći broj kuća zapaljen, a imovina opljačkana,

Čime bi počinio krivično djelo zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a) i i), u vezi člana 29. i člana 180 stav 2. KZ BiH.

Na osnovu člana 188. stav 4. ZKP BiH, optuženi se u cjelosti oslobađa dužnosti naknade troškova krivičnog postupka, te isti padaju na teret budžetskih sredstava Suda BiH.

Na osnovu člana 198. stav 2. ZKP BiH oštećeni i srodnici nastradalih se sa eventualnim imovinskopравnim zahtjevom upućuju na parnicu.

O b r a z l o ž e n j e

1. Optuženje i sporazum

Optužnicom Tužilaštva broj: KT-RZ-203/06 od 08.04.2009. godine, koja je potvrđena dana 20.04.2009. godine, optuženi Perković se teretio za izvršenje krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), e), f), g), i) i k) KZ BiH.

Na ročištu za izjašnjenje o krivnji održanom pred sudijom za prethodno saslušanje dana 21.05.2009. godine, optuženi se izjasnio da nije kriv ni po jednoj tački Optužnice, te je glavni pretres u ovom predmetu započeo dana 26.06.2009. godine.

U toku glavnog pretresa Tužilaštvo je dana 17.12.2009. godine Sudu dostavilo izmjenjenu optužnicu broj: KT-RZ-203/06, u kojoj je iz činjeničnog opisa izostavljena tačka 3. prvobitne optužnice, te je istovremeno dostavljen i Sporazum o priznanju krivnje zaključen istog dana između tužiteljice Božidarke Dodik i optuženog Perkovića, zastupanog po braniocima Radivoju Lazareviću i Miodragu Stojanoviću. Ovim sporazumom, optuženi je priznao krivnju za krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), e), f), g), i) i k) KZ BiH, na način kako je to činjenično opisano pod tačkama od 1) do 6) izmjenjene optužnice, pristajući da mu se za navedeno djelo izrekne kazna zatvora u rasponu od 10 (deset) do 14 (četrnaest) godina.

U svrhu odlučivanja o postignutom Sporazumu Sud je dana 22.12.2009. godine održao ročište na kojem je u direktnom kontaktu sa strankama i braniocima provjerio postojanje neophodnih i zakonom propisanih uslova za prihvatanje Sporazuma. Tom prilikom ispitana je stvarna volja optuženog, odnosno da li je do sklapanja Sporazuma došlo dobrovoljno, svjesno i sa razumjevanjem. Optuženi je upozoren da se na ovaj način odriče prava koja su mu garantirana Ustavom i Zakonom, a tiču se prava na suđenje, te nemogućnosti izjavljivanja žalbe na krivičnopravnu sankciju koja će mu biti izrečena. Najzad, Sud se uvjerio da optuženi razumije sve moguće posljedice vezane za imovinskopravni zahtjev i troškove krivičnog postupka.

Na istom ročištu, tužiteljica je izjavila kako krivnja optuženog proizilazi iz dokaza koje je Tužilaštvo izvelo u toku postupka, te na dokazima koji su tog dana uloženi u sudski spis. Odbrana se tom prilikom izjasnila da je izvršila uvid u sve predočene dokaze, te nema prigovora u pogledu njihove zakonitosti, autentičnosti i relevantnosti.

Nakon održanog ročišta za razmatranje sporazuma o priznanju krivnje Sud se uvjerio da su ispunjeni svi uslovi propisani članom 231. stav 6. ZKP BiH, te da je Tužilaštvo Sudu podnijelo dovoljno dokaza koji potvrđuju krivnju optuženog Perkovića, te je istog dana javno objavljeno prihvatanje zaključenog Sporazuma.

Dana 24.12.2009. godine održano je ročište za izricanje krivično pravne sankcije, na kojem je data mogućnost strankama i braniocima da iznesu argumentaciju koja može biti od utjecaja na odmjeravanje kazne u rasponu predviđenom Sporazumom, te završno izlaganje.

Na ovom ročištu, tužiteljica je predložila da se optuženom izrekne kazna zatvora u rasponu predviđenom Sporazumom. Tom prilikom ukazala je na postojanje olakšavajućih okolnosti koje se ogledaju u činjenici da je optuženi priznao počinjenje krivičnog djela, te je u prethodnom periodu ostvario značajnu suradnju sa Tužilaštvom BiH što je rezultiralo otkrivanjem masovne grobnice, a koja suradnja će biti i dalje nastavljena. Međutim, činjenica priznanja počinjenja zločina ne umanjuje njegovu težinu, niti njegove posljedice koje se ogledaju u gubitku života, povredi tjelesnog integriteta i teškom narušavanju dostojanstva žrtava. Također, optuženi je u

inkriminisanom periodu imao komandnu ulogu, te je u počinjenju djela iskazivao naročitu brutalnost, dok su sve žrtve bili civili u inferiornom položaju i nisu imale stvarnu mogućnost suprotstavljanja, a takve okolnosti se prilikom odmjeravanja kazne imaju cijeliti kao otežavajuće.

Branioци optuženog Perkovića, advokati Radivoje Lazarević i Miodrag Stojanović, izrazili su u završnom obraćanju saučešće svim srodnicima stradalih, te su ukazali na ličnost optuženog koji se nalazi u poodmakloj životnoj dobi, koji je pretrpio lične gubitke jer su mu tokom rata u BiH stradali sin i sestra, a i sam je invalid VII kategorije koji se trenutno nalazi u penziji. Pored toga, optuženi je pristao na izricanje kazne zatvora u rasponu od 10 (deset) - 14 (četnaest) godina zatvora, što u njegovim godinama života znatno poraznije djeluje.

U skladu sa članom 235. ZKP BiH sa dijela izlaganja branoca bila je isključena javnost obzirom da su iznošeni podaci koji bi mogli naškoditi optuženom ili njegovoj porodici te se na navedeni način postupilo zbog zaštite ličnog života optuženog.

Na kraju, branioци su ukazali na olakšavajuće okolnosti koje postoje na strani optuženog, a koje bi vijeće trebalo cijeliti prilikom odmjeravanja kazne. Iste se ogleđaju u činjenici da je optuženi priznavanjem krivnje pokazao korektan odnos prema Sudu i Tužilaštvu, ali i prema žrtvama i svjedocima, jer je spriječio njihovu ponovnu traumatizaciju dolaskom na Sud i svjedočenjem o potresnim događajima. Optuženi se također iskreno kaje za počinjena krivična djela, čija izvršenja nije mogao spriječiti. Prema mišljenju branilaca, na strani optuženog ne postoje otežavajuće okolnosti, osim onih koje ujedno čine i obilježja bića krivičnog djela za koje se tereti.

Optuženi Stojan Perković je u završnim riječima izrazio iskreno kajanje i sućut žrtvama počinjenog zločina, ističući da je tokom inkriminisanog perioda pomagao kome je mogao, te je postupao po naredbama nadređenih, ali ipak preuzima potpunu odgovornost za svoje postupke.

2. Izvedeni dokazi

Da je optuženi Stojan Perković počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret, proizilazi iz dokaza koje je Tužilaštvo provelo u dosadašnjem toku postupka, te na temelju dokaza koji su uloženi u sudski spis na ročištu za razmatranje Sporazuma o priznanju krivnje.

Tužilaštvo je tokom glavnog pretresa saslušalo slijedeće svjedoke: Jusufa Haliti, Fadila Grabovica, Fatu Makaš, Zahidu Oglečevac, Rasima Makaša, Ahmeda Kulića, Kasima Makaša, Muhameda Makaša, svjedoka X5, Mehmeda Bajića, Hajriju Kujović, Fejzu Hurko, Muhameda Hurko, Šefika Hurko, Aliju Šišića, Ramiza Šišića, Ejuba Bajraktarevića, Zibu Ajnadžić, Suadu Garagić, Atu Ćutahija, Devlu Suša, Hamdu Bajića, Sujelmana Bajraktarevića, Ismeta Ajnadžića i Hilmiju Imširovića.

Temeljem odredbe člana 273. stav 2. ZKP BiH, na glavnom pretresu pročitano je iskaz svjedoka Kadrije Alić (Zapisnik o saslušanju svjedoka Kadrić Alije od dana 12.03.2009.godine) jer isti zbog zdravstvenih razloga nije bio u mogućnosti pristupiti na ročište za glavni pretres, što je potkrepljeno i materijalnom dokumentacijom (Rješenje JU Kantonalni Centar za socijalni rad, od 27.08.2007 god. na ime Kadrija Alić).

Materijalni dokazi uloženi u sudski spis na ročištu od 22.12.2009. godine na kojem je razmatran Sporazum o priznanju krivnje su: Uputstvo o organizovanju i djelovanju organa srpskog naroda u BiH u vanrednim okolnostima, Glavni odbor SDS BiH od 19.12.1991.g., Odluku o verifikaciji proglašanih Srpskih autonomnih oblasti u BiH (Izvod iz Službenog glasnika srpskog naroda u BiH br. 1/92 od 15.01.1992. godine; Odluku o strateškim ciljevima srpskog naroda u BiH od 12.05.1992.g. (Službeni glasnik Republike Srpske broj 22/93 od 26.11.1993.g.; Odluku o

proglašenju neposredne ratne opasnosti Predsjedništva R BiH od 8.aprila 1992.g. (Sl. List R BiH br. 1/92); Odluku o proglašenju ratnog stanja Predsjedništva R BiH od 20. juna 1992.g. (Sl. List R BiH br. 7/92); Izvod iz dokumenta Državnog zavoda za statistiku R BiH – nacionalni sastav stanovništva za 1991. godinu, za područje općine Rogatica; Izvještaj o radu Skupštine opštine Rogatica, Izvršnog odbora i opštinskih organa uprave za period juli 1992.-septembar 1993.,broj 01/1-012-54/93 od 1.oktobra 1993.g.,(MKSJ br.02159609-02159637); Izvještaj o radu Kriznog štaba Srpske opštine Rogatica za period april-juni 1992.g., (MKSJ br. 04654759-04654767); Uvjerenje Odjeljenja za opštu upravu Opštine Rogatica broj 03/1-10-835-63 od 27.11.2007.g. na ime osumnjičenog Perković Stojana; Personalni karton na ime osumnjičenog Perković Stojana; Jedinični karton na ime osumnjičenog Perković Stojana; Izvod iz knjige VOB-8 za VP 7084 Rogatica, r.br. 25.-optuženi Perković Stojan; Dopis Komande 1.podrinjske lpbr pov.br 06-1269-1/94 od 23.11.1994.g., sa prilogom-dokument pod nazivom „Spisak rezervnih vojnih starešina“ VP 7084 Rogatica,(MKSJ br.04412053-04412071); Dopis Komande Rogatičke brigade broj 55-1/92 od 30.09.1992.g., upućen osumnjičenom Perković Stojanu; Naredba komandanta 1. Podrinjske lake pješadijske brigade Strogo pov.br. 01-87/92 od 15.12.1992.g.; Naredba komandanta 1. Podrinjske lake pješadijske brigade Str.pov.br. 01-465/93 od 04.03.1992.g. (MKSJ br. 04410143); Dopis komande 1.Podrinjske lpbr broj 05-1205/93 od 07.07.1993.g.,(MKSJ br. 04419419); Uvjerenje Komande 1. Pješadijskog bataljona od 05.12.1993.g.,(MKSJ br. 04410463); Dokument pod nazivom „Izjava četnika Mačar Vinka sa područja Varošišta“ (MKSJ br. 01857215-01857218); Pismo(rukopis) naslovljeno na „Aga“, u potpisu Perković S.; Potvrda o predaji pištolja na ime Ajnadžić Ibrahim od 06.06.1992.g.,u potpisu Perković S.; Potvrda o predaji pištolja na ime Makaš Jusuf od 07.06.1992.g., u potpisu Perković S.; 2 (dvije) potvrde na ime Makaš Zajko od 07.06.1992.g., o predaji pištolja,odnosno, puške, u potpisu Perković S.; 2 (dvije) potvrde na ime Kulić Ahmed od 07.06.1992.g., o predaji pištolja, odnosno, puške, u potpisu Perković S.; Nesporni rukopis osumnjičenog Perković Stojana (1 strana ,format A4); Nalaz i mišljenje vještaka grafologa Bilić Esada od 24.02.2009.g.; Dnevnik Makaš Muhameda pod nazivom: „Ratni dnevnik 1992. godina -Poslednji dani u mom kraju“; Medicinska dokumentacija na ime zaštićenog svjedoka X-1, i to: -nalazi neuropsihijatra od 14.12.2000.g., 02 22.01.2001.g. i od 20.02.2008.g., -nalazi gastroenterohepatologa od 15.03.2005.g., od 15.02.2007.g. i od 19.03.2007.g., -nalazi radiologa od 01.02.2007.g. i od 06.02.2007.g. ; Nalaz i mišljenje tima vještaka- neuropsihijatar/psiholog, o stanju psihičkog zdravlja zaštićenog svjedoka X-1, od 09.02.2009.g.; Uvjerenje o pogibiji Perković Predraga pov.br.47-59 od 10.07.1993.g.; Izvod iz Matične knjige umrlih na ime Perković Predrag, od 29.01.2009.g.; Izvod iz matične knjige umrlih na ime Kanostrevac Nebojša od 18.02.2009.g.; Fotodokumentacija Državne agencije za istrage i zaštitu broj 17-14/1-7-22/09 od 03.03.2009.g.; Izvod iz kaznene evidencije na ime Perković Stojan od 09.02.2009.g.; Zapisnik o ekshumaciji Kantonalnog suda u Sarajevu broj Kri 165/98 od 31.8.-04.09.1998.g.; Fotodokumentacija MUP Kantona Sarajevo br. KU 1937, 1946, 1949, 1956/98 od 11.09.1998.g. (str. 133. do 166. i str. 267. do 281.); Zapisnik o utvrđivanju identiteta Ajnadžić Hanife, MUP Kantona Sarajevo od 10.09.1998.g.; Nalaz obdukcije posmrtnih ostataka Ajnadžić Hanife, Imširović Fatime, Ajnadžić Naila, Jukić Sadika, Ajnadžić Čamke, konstatovan na zapisnik Kantonalnog suda u Sarajevu broj Kri-165/98 od 01.10.1998.g.; Zapisnik o ekshumaciji Kantonalnog suda u Sarajevu broj Kri 228/98 od 04.11.1998.g.; Fotodokumentacija MUP Kantona Sarajevo br. KU 2541, 2542, 2552, 2553, 2554, 2557, 2597, 2598/98 od 03.12.1998.g. (od str.1. do str.26.); Zapisnik o utvrđivanju identiteta Grabovica Šaćire, MUP Kantona Sarajevo od 18.11.1998.g.; Zapisnik o utvrđivanju identiteta Golić Almase, MUP Kantona Sarajevo od 18.11.1998.g.; Nalaz obdukcije posmrtnih ostataka Golić Almase, Grabovica Šaćire, Šuša Ahme i Šuša Nure, konstatovan na zapisnik Kantonalnog suda u Sarajevu broj Kri-228/98 od 16.11.1998.g.; Izvod iz knjige nestalih MKCK za Kulić Hajriju; Izvod iz knjige nestalih MKCK za Kulić Šahu; Izvod iz knjige nestalih MKCK za Kulić Sulju; Izvod iz knjige nestalih MKCK za Kulić Amelu; Izvod iz knjige nestalih MKCK za Makaš Raziju; Izvod iz knjige nestalih MKCK za Makaš Rušida; Izvod iz knjige nestalih MKCK za Makaš Amira; Izvod iz knjige nestalih MKCK za Ajanović Rifeta; Izvod iz knjige nestalih MKCK za Hurko

Abdulaha; Rješenje Osnovnog suda Višegrad broj: 91-0-V-000-989-08-V od 02.10.2008.g.; o proglašenju nestalog Hurko Abdulaha za umrlog; Izvod iz matične knjige umrlih za Hurko Abdulaha od 13.10.2008.g.; Zapisnici o ispitivanju osumnjičenog Perković Stojana, Tužiteljstva BiH broj KT RZ- 203/06 od 14.01.2009.g., 15.01.2009.g. i 23.03.2009.g.; Zapisnici o saslušanju svjedoka X-1: Tužiteljstva BiH broj KT RZ – 203/06 od 25.01.2008.g. i Državne agencije za istrage i zaštitu broj: 17-14/3-1-3/08 od 09.01.2008.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka X-5 Državne agencije za istrage i zaštitu broj:17-14/3-1-95/07 od 11.06.2007.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Alić Kadrije, Državne agencije za istrage i zaštitu broj:17-04/2-3-04-2-242/09 od 12.03.2009.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Ajnadžić Jusufa, Državne agencije za istrage i zaštitu broj:17-04/2-3-04-2-238/09 od 10.03.2009.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Oglečevac Zahide, Državne agencije za istrage i zaštitu broj:17-04/2-3-04-2-182/09 od 14.02.2009.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Grabovica Fadila, Tužiteljstva BiH, broj: KT-RZ-203/06, od 18.02.2009.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Imširović Hilmije, Tužiteljstva BiH, broj: KT-RZ-203/06, od 16.02.2009.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Hurko Muhameda, Tužiteljstva BiH, broj: KT-RZ-203/06, od 16.02.2009.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Hurko Ize, Državne agencije za istrage i zaštitu broj:17-04/2-04-2-801/07 od 08.08.2007.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Hurko Fejze, Državne agencije za istrage i zaštitu broj:17-04/2-04-2-16/07 od 10.01.2007.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Hurko Šefika, Državne agencije za istrage i zaštitu broj:17-04/2-04-2-17/07 od 10.01.2007.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Osmanspahić Memsuda, Tužiteljstva BiH, broj: KT-RZ-203/06, od 04.02.2009.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Makaš Muhameda, Tužiteljstva BiH, broj: KT-RZ-203/06, od 28.01.2009.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Kulić Rasima, Tužiteljstva BiH, broj: KT-RZ-203/06, od 27.01.2009.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Makaš Fate, Državne agencije za istrage i zaštitu broj:17-14/3-1-91/07 od 05.06.2007.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Haliti Jusufa, Državne agencije za istrage i zaštitu broj:17-14/3-1-97/07 od 12.06.2007.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Makaš Rasima, Državne agencije za istrage i zaštitu broj:17-14/3-1-90/07 od 04.06.2007.g.; Zapisnici o saslušanju svjedoka Kulić Ahmeda: Tužiteljstva BiH broj: KT-RZ-203/06 od 17.02.2009. i Državne agencije za istrage i zaštitu broj: 17-14/3-1-88/07 od 31.05.2007.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Kulić Ismeta, Državne agencije za istrage i zaštitu broj:17-14/3-1-87/07 od 31.05.2007.g.; Zapisnici o saslušanju svjedoka Makaš Kasima: Tužiteljstva BiH broj: KT-RZ-203/06 od 05.02.2009. i Državne agencije za istrage i zaštitu broj: 17-14/3-1-77/07 od 10.05.2007.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Ajnadžić Amira, Državne agencije za istrage i zaštitu broj:17-13/3-1-65/06 od 14.06.2006.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Obradović Stane, Državne agencije za istrage i zaštitu broj:17-04/2-3-04-2-93/09 od 26.01.2009.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Jukić Ramiza, Državne agencije za istrage i zaštitu broj:17-04/2-04-2-214/07 od 15.02.2007.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Jukić Refika, Državne agencije za istrage i zaštitu broj:17-04/2-04-2-335/07 od 26.03.2007.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Kujović Hajrije, Državne agencije za istrage i zaštitu broj:17-04/2-3-04-2-258/09 od 12.03.2009.g.; Zapisnik o saslušanju svjedoka Bajić Mehmeda, Državne agencije za istrage i zaštitu broj:17-04/2-04-2-138/07 od 08.02.2007.g.; Uputstvo o organizovanju i djelovanju organa srpskog naroda u BiH u vanrednim okolnostima, Glavni odbor SDS BiH od 19.12.1991.g.

Najzad, na istom ročištu Tužilaštvo je u sudski spis zavelo nove dokaze koji su prikupljeni kao rezultat suradnje optuženog sa Tužilaštvom a radi se o: Zapisniku o ekshumaciji Kantonalnog Tužilaštva Kantona Sarajevo broj: KTA-81/09- RZ (veza: TBiH KT-RZ-203/06) od 28.9.2009. godine, Službena zabilješka MUP-a Kantona Sarajevo Odsjek za krvne, seksualne delikte i ratni zločin broj: 02/2-2-1-369/09 od 02.10.2009. godine, Izveštaj Krim. policije MUP-a Kantona Sarajevo Odsjek za kriminalističku tehniku i forenziku broj: K.U. 2263/09 od 05.10.2009. godine, Fotodokumentacija lica mjesta (Rogatica mjesto Lađevine) sačinjena od strane MUP-a Kantona Sarajevo broj: K.U. 2263/09 od 05.10.2009. godine, Crtež lica mjesta MUP Kantona Sarajevo od 28.9.2009. godine, Obdukcioni zapisnik koji veže broj X-KRN-09/797 za tijelo broj 1, od 02.10.2009. godine, Obdukcioni zapisnik tijela br. 2 koji veže broj X-KRN-09/797 od

02.10.2009. godine, Obdukcioni zapisnik tijela br. 3 koji veže broj X-KRN-09/797 od 02.10.2009. godine, Zapisnik JKP Gradska groblja Visoko br 190-427/09 od 02.10.2009. godine o primopredaji DNK-a uzoraka, potvrda o predaji DNK Međunarodnoj komisiji za nestale osobe i to uzoraka za tri osobe od 02.10.2009. godine, Službena zabilješka Tužilaštva BiH broj: KT-RZ-203/06 od 08.12.2009. godine.

Obrana je na istom ročištu izjavila kako je upoznata sa sadržajem novih dokaza te se ne protivi njihovom uvrštavanju u dokazni materijal.

3. Primjenjivi zakon

Potpisujući sporazum broj: KT-RZ-203/06 od 17.12.2009.godine, optuženi Stojan Perković je priznao krivnju za izvršenje krivičnog djela zločini protiv čovječnosti, odnosno za krivično djelo koje kao takvo nije bilo izričito propisano Krivičnim zakonom Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, koji je bio na snazi u vrijeme počinjenja navedenog krivičnog djela, ali je propisano važećim Krivičnim zakonom BiH.

Pitanje primjenjivosti KZ BiH posmatra se stoga u kontekstu odredbe člana 4a istog zakona, te člana 7. Evropske konvencije o ljudskim pravima i temeljnim slobodama, pri tom posebno imajući u vidu “*opšte principe međunarodnog prava*” u smislu odredbi člana 3. i 4. KZ BiH, pa budući da je zločin protiv čovječnosti predstavljao krivično djelo i u inkriminisanoj periodu, primjena Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine je jedina mogućnost. Ovakav stav potvrđen je dosadašnjom praksom Suda BiH¹ kao i Odlukom Ustavnog Suda BiH u predmetu Abduladhim Maktouf.²

4. Zločini protiv čovječnosti

Dakle, vijeće nalazi da postoji dovoljno dokaza koji upućuju na to da je optuženi Stojan Perković počinio krivično djelo Zločina protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkama a), e), f), g), i) i k) KZ BiH.

Optuženi je priznao da je, kao dio širokog i sistematičnog napada usmjerenog protiv civilnog nesrpskog stanovništva opštine Rogatica, znajući za takav napad, kao pripadnik VRS – komandir čete iz mjesta Lađevine, izvršio, te znao a nije spriječio niti kaznio ubistva, prisilne nestanke, teška oduzimanja fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava, silovanja, mučenja i progon nesrpskog stanovništva, na nacionalnoj, etničkoj, vjerskoj i spolnoj osnovi, te druga nečovječna djela učinjena u namjeri nanošenja velikih patnji, ozbiljnih fizičkih povreda i narušavanja zdravlja.

Prije obrazlaganja pojedinačnih inkriminacija, neophodno je navesti dokaze na kojima se zasniva postojanje opštih elemenata ovog krivičnog djela a koji se ogledaju u:

- Postojanju širokog ili sistematičnog napada, usmjerenog protiv bilo kojeg civilnog stanovništva
- Veza između radnji optuženog i napada – odnosno djela optuženog su dio napada
- Znanje optuženog za napad.

¹ Između ostalog, prvostepena i drugostepena presuda u predmetu Dragoje Paunović, broj X – KR – 05/16 od 26.05.2006. godine.

² Odluka o dopustivosti i meritumu Ustavnog suda BiH u predmetu Abduladhim Maktouf, broj AP 1785/06 od 30.03.2007. godine.

Za postojanje ovog opšteg elementa potrebno je da postoji napad u smislu vršenja nasilnih radnji, koje ne moraju uključivati upotrebu oružane sile i mogu podrazumijevati bilo koji oblik zlostavljanja stanovništva, ali to mora biti širok i sistematičan napad odnosno široka ili sistematska praksa vršenja zločina, a ne pojedinačni ili izolovani događaji. Prilikom davanja ocjene o prirodi napada, ovo vijeće se vodilo praksom ovog Suda i MKSJ u skladu s kojom se riječ "širok" odnosi na široke razmjere napada i broj osoba koje su njegova meta, dok se riječ "sistematski" odnosi na organizovani karakter nasilnih djela i slabu vjerojatnost da su djela počinjena nasumice.

Na ovu okolnosti Tužilaštvo je predložilo i određeni broj utvrđenih činjenica iz pravosnažnih presuda MKSJ, od kojih je vijeće kao dokazane prihvatilo činjenice koje su utvrđene u pravosnažnoj prvostepenoj presudi MKSJ- *Tužilac protiv Vasiljević Mitra broj: IT-98-32-T od 29.11.2002. godine* u opsegu kako slijedi :

1. Nestajanje ljudi vrhunac je doseglo u junu i julu 1992. godine {...} Većina ako ne i svi nestali bili su civili. Obrazac i dinamika nestajanja ljudi u Višegradu odgovarali su obrascu i dinamici u susjednim opštinama koje danas pripadaju Republici Srpskoj. Nestanci ljudi u tim raznim susjednim opštinama odvijali su se približno u isto vrijeme {...}(par. 53. presude)

2. Građani nesrpske nacionalnosti bili su podvrgavani i drugim oblicima zlostavljanja i ponižavanja kao što je silovanje i premlaćivanje {...}(par. 54. presude)

3. Pretresno vijeće se na temelju dokaza koji su mu predloženi uvjerilo da je u vremenu na koje se odnosi Optužnica postojao rasprostranjeni i sistematski napad na nesrpsko civilno stanovništvo opštine Višegrad. Napad se odvijao u mnogo oblika, počevši od osvajanja grada od strane Srba pa do sistematske zločinačke kampanje ubistava, silovanja i maltretiranja nesrpskog stanovništva opštine, a posebno muslimana, {...}
(par. 58. presude)

Na istu okolnost izjasnili su se svi saslušani svjedoci Tužilaštva, kao i oni čiji iskazi su uloženi u sudski spis, iz čega jasno proizilazi da su predmet napada bila sela sa većinskim muslimanskim stanovništvom, kao što su sela Surovi, Brčigovo i druga, odnosno šire područje opštine Rogatica, što je dodatno potkrepljeno materijalnom dokumentacijom i to Odlukom kriznog štaba srpske opštine Rogatica kojom je na toj opštini konstatovano ratno stanje (Izveštaj o radu kriznog štaba za period april- juni 1992. godine) te Odlukom o proglašenju neposredne ratne opasnosti od 09.04.1992. godine i Odlukom o proglašenju ratnog stanja na teritoriji R BiH od 20.06.1992. godine.

Nakon što je na temelju dokaza zaključeno da je napad bio široko rasprostranjen, odnosno da je obuhvatao šire područje opštine Rogatica, vijeće nalazi da je istovremeno imao i karakter sistematičnog.

Naime, iz priloženih dokaza jasno se uočava obrazac ponavljanja određenih događaja, poput napada na sela sa dominantnom bošnjačkom populacijom, zatim nasilničko ponašanje prema civilnom nesrpskom stanovništvu koje je ubijano, odvođeno u nepoznatom pravcu, protivpravno lišeno slobode bez zakonskog osnova ili bilo kakvog obrazloženja, da bi potom bili zatvarani i držani u krajnje nehumanim uslovima, te izloženi mučenju i nečovječnom postupanju.

Sve krivično pravne radnje koje su tokom inkriminisanog perioda vršili optuženi Perković i njemu podređena lica, ali i drugi pripadnici vojnih i paravojnih snaga Republike Srpske, koje su djelovale na području opštine Rogatica, evidentno nisu imale karakter nasumičnih izolovanih postupanja, već predstavljaju jedan tipizirani obrazac nasilničkog ponašanja prema civilnom nesrpskom stanovništvu tog područja, što nesumnjivo ukazuje na sistematičnu prirodu napada.

Da je napad bio usmjeren protiv civilnog stanovništva, jasno je iz iskaza svih saslušanih svjedoka i uloženi materijalnih dokaza. Naime, lica nad kojima je zločin počinjen, nisu u kritičnom trenutku bili pripadnici bilo kakve vojne snage, niti su pružali oružani otpor, odnosno poduzimali aktivno učešće u neprijateljstvima.

Sljedeći uslov za postojanje krivičnog djela zločina protiv čovječnosti podrazumijeva da radnje optuženog budu dio širokog ili sistematskog napada, te da postoji svijest optuženog o takvoj okolnosti. Ispunjenost ovog elementa proizilazi prije svega iz činjenice da je u inkriminisanom periodu optuženi bio pripadnik Vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine, i to komandant jedinice Lađevine, što je vidljivo iz dostavljenih materijalnih dokaza, kao što su Uvjerenje Odjeljenja za opštu upravu Opštine Rogatica broj 03/1-10-835-63 od 27.11.2007.g. na ime optuženog Perković Stojana, Personalni i Jedinični karton na ime optuženog, Izvod iz knjige VOB-8 za VP 7084 Rogatica gdje se pod rednim brojem 25. nalazi njegovo ime, Dopis Komande 1.podrinjske lpr pov.br 06-1269-1/94 od 23.11.1994.g. sa prilogom-dokument pod nazivom „Spisak rezervnih vojnih starešina“ VP 7084 Rogatica (MKSJ br.04412053-04412071), Dopis Komande Rogatičke brigade broj 55-1/92 od 30.09.1992.g. upućen optuženom Stojanu Perkoviću i dr.

Navedeno je potkrepljeno i izjavama gotovo svih svjedoka, te je Sud nesumnjivo zaključio kako je optuženi djelujući svojstvu komandanta na području i u vrijeme obuhvaćeno optužnicom, u potpunosti bio svjestan ne samo stvarnih okolnosti napada, nego i da njegove radnje čine dio istog.

Pojedinačne inkriminacije

Vijeće je sukladno odredbi člana 231. stav 6. tačka b) ZKP BiH ustanovilo da je Tužilaštvo u sudski spis uložilo dovoljno dokaza kojima se nesumnjivo potvrđuje krivična odgovornost optuženog Stojana Perkovića, upravo na način kako je to činjenično opisano u tačkama od 1) do 6) izmjenjene optužnice.

Optuženi se tereti da je u inkriminisanom periodu, u okviru širokog i rasprostranjenog napada vojske i policije tzv. Srpske Republike BiH, kao i paravojnih formacija, usmjerenog protiv civilnog nesrpskog stanovništva opštine Rogatice, znajući za takav napad, kao pripadnik VRS-komandant čete Lađevine, izvršio, te znao, a nije spriječio niti kaznio, progon civilnog stanovništva nesrpske nacionalnosti na nacionalnoj, etničkoj, vjerskoj i spolnoj osnovi, vršeći zločine nad njima odnosno a) lišenje druge osobe života (ubistvo), e) zatvaranje ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava, f) mučenje, g) prisiljavanje druge osobe upotrebom sile ili prijetnje direktnim napadom na njezin život ili tijelo ili na život ili tijelo njoj bliske osobe, na seksualni odnos ili s njim izjednačenu seksualnu radnju (silovanje), seksualno ropstvo, prisilnu prostituciju, prisilnu trudnoću, prisilnu sterilizaciju ili bilo koji drugi oblik teškog seksualnog nasilja, i) prisilni nestanak osoba; te k) druga nečovječna djela slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja,

Optuženi je zaključio sporazum o priznanju krivnje za počinjenje krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkama a), e) ,f), g) i) i k), u vezi člana. 29. i člana 180 stav 1. i 2. KZ BiH, a koje radnje su činjenično opisane u tačkama od 1) do 6) izreke presude i to:

- tačka h), u vezi sa tačkama a), e) ,f), i) i k), u vezi člana 29. i člana 180 stav 1. i 2. KZ BiH, u odnosu na tačku 1.

- tačka h), u vezi sa tačkama e) i f), u vezi člana 29. i člana 180 stav 1. KZ BiH, u odnosu na tačku 2.

- tačka h), u vezi sa tačkama e), f) i k), u vezi člana 29. i člana 180 stav 1. KZ BiH, u odnosu na tačku 3.
- tačka h), u vezi sa tačkama e) i i), u vezi člana 180 stav 1. i 2. KZ BiH, u odnosu na tačku 4.
- tačka h), u vezi sa tačkom a) u vezi člana 180. stav 2. KZ BiH, u odnosu na tačku 5.
- tačka h), u vezi sa tačkom g) u vezi člana 180 stav 1. KZ BiH, u odnosu na tačku 6.

U odnosu na tačku 1. izreke presude, činjenični navodi su potvrđeni i iskazima svjedoka X 5, Jusufa Haliti, Rasima Makaša, Kasima Makaša, Muhameda Makaša, Fate Makaš, Rasima Kulića, Ismeta Kulića, Ahmeda Kulića, Memsuda Osmanspahića, Zahide Oglečevac i Fadila Grabovice. Svi ovi svjedoci, od kojih su neki direktni očevici kritičnog događaja, daju jasne i u bitnim dijelovima saglasne iskaze, iz kojih Sud zaključuje da postoji dovoljno dokaza o krivnji optuženog, odnosno da je isti postupao upravo na način kako ga tereti izmjenjena optužnica. Također, iskazi ovih svjedoka su potkrijepljeni i materijalnim dokazima, kao što su dnevnik Muhameda Makaša pod nazivom: „Ratni dnevnik 1992. godina -Poslednji dani u mom kraju“, pismo naslovljeno na „Aga“, potvrde o predaji oružja, te nalaz i mišljenje vještaka grafologa Esada Bilića od 24.02.2009.godine, kojim je potvrđeno da se na potvrdama o oduzimanju oružja nalazi rukopis optuženog.

U odnosu na tačku 2. izreke presude, činjenični navodi su potvrđeni i iskazom oštećenog Mehmeda Bajića, koji je na glavnom pretresu detaljno opisao učešće optuženog Perkovića u inkriminisanom događaju, a navedeno je dodatno potkrepljeno i iskazom Hajrije Kujović, supruge oštećenog Nurije Kujovića, pa vijeće zaključuje da postoji dovoljno dokaza o krivnji optuženog.

U odnosu na tačku 3. izreke presude, činjenični navodi su potvrđeni i iskazima oštećenih Fejze Hurko i Šefika Hurko, koji saglasno opisuju kako su lišeni slobode i nezakonito zatvoreni u garažu u kući Miće Andrića koja se nalazi u selu Kosova, gdje su od strane optuženog njemu podređenih vojnika bili podvrgnuti mučenju te nečovječnom postupanju. Navedeno potvrđuju i svjedoci Izo Hurko i Muhamed Hurko, pa vijeće nalazi da postoji dovoljno dokaza o krivnji optuženog.

U odnosu na tačku 4. izreke presude, činjenični navodi su potvrđeni i iskazima svjedoka X-1, te Stane Obradović, koja je imala priliku posjetiti oštećene u staroj kući Stojana Perkovića u naselju Maljevići, kao i svjedoci Amir Ajnadžić i Ahmed Kulić, a čiji iskazi su potkrepljeni materijalnim dokazima, odnosno Fotodokumentacijom stare kuće optuženog u naselju Maljevići, izvodima iz knjige nestalih MKCK za oštećene Šahu Kulić, Sulju Kulić, Hajriju Kulić zv. Dika i mldb. Amelu Kulić, pa vijeće nalazi da postoji dovoljno dokaza o krivnji optuženog.

U odnosu na tačku 5. izreke presude, činjenični navodi su potvrđeni i iskazima svjedoka X-1 i Stane Obradović koja je imala priliku vidjeti oštećenu nakon što je ubijena, te je prisustvovala situaciji kada je optuženi saznao da je ubistvo počinio pripadnik čete iz Lađevina kojom je komandovao. Na ovu okolnost iskaz su dali i svjedoci Amir Ajnadžić i Jusuf Ajnadžić, čiji iskazi su potkrijepljeni materijalnim dokazima i to: Zapisnikom i fotodokumentacijom o ekshumaciji i identifikaciji, te nalazom obdukcije posmrtnih ostataka oštećene, pa na temelju iznesenog vijeće zaključuje da postoji dovoljno dokaza o krivnji optuženog.

U odnosu na tačku 6. izreke presude, činjenični opis događaja je detaljno opisala zaštićena svjedokinja X-1, čiji iskaz je potkrijepljen medicinskom dokumentacijom, te nalazom i mišljenjem vještaka neuropsihijatra i psihologa, a posredno je potkrepljen i iskazom svjedoka Stane Obradović, koja potvrđuje da je optuženi imao kontakt sa oštećenom koja je stanovala u blizini, pa višeće cijeni da postoji dovoljno dokaza o krivnji optuženog.

Krivično pravnim radnjama opisanim u tačkama izmjenjene optužnice od 1) do 6) optuženi je počinio i krivično djelo progona iz **tačke h) stav 1. člana 172. KZ BiH** jer je u izvršenju pojedinačnih inkriminacija postupao sa diskriminatorском namjerom prema nesrpskom civilnom stanovništvu opštine Rogatica. Dakle, etnička pripadnost žrtava predstavljala je u konkretnom slučaju osnov zbog kojeg su bili podvrgnuti ubijanju, mučenju, silovanju, te nečovječnom postupanju od strane optuženog i lica kojima je bio nadređen.

Za pojedine tačke optužnice utvrđena je komandna odgovornost optuženog, predviđena odredbom člana 180. stav 2. KZ BiH. Naime, iz prikupljenih dokaza proizilazi da je optuženi prema nižerangiranim vojnicima imao jasan položaj nadređenog, kao i stvarnu moć da kontrolira njihove postupke, pa je sukladno tome odgovoran za one radnje podređenih kojima je prisustvovao a čije izvršenje nije spriječio, kao i za radnje podređenih kojima nije lično prisustvovao, ali za koje je znao, ili mu nisu mogle ostati nepoznate, a po saznanju počinioce nije kaznio.

Dakle, optuženi je zaključivanjem Sporazuma priznao izvršenje krivičnog djela Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkama a), e), f), g), i) i k) u vezi sa članom 180. stav 1. i 2. te članom 29. KZ BiH, a višeće je utvrdilo da postoji dovoljno dokaza o njegovoj krivnji po svakoj tački izmjenjene optužnice broj: 203/06 od 17.12.2009. godine.

Obzirom da je Tužilaštvo u skladu sa dokazima izvedenim tokom glavnog pretresa izmjenilo optužnicu broj: 203/06 od 08.04.2009.godine (potvrđena dana 20.04.2009. godine), na način da je odustalo od optužbe sadržane u tački 3. prvobitne optužnice, koja se odnosila na napad na sela Kukavice, Kujundžijevići i Mesići, višeće je sukladno odredbi člana 283. stav 1.tačka b) ZKP BiH u ovom dijelu izreklo presudu kojom se optužba odbija.

5. Odluka o kazni

Za krivično djelo koje se optuženom Stojanu Perkoviću stavlja na teret, predviđena je kazna zatvora od najmanje 10 godina ili kazna dugotrajnog zatvora.

Kao što je ranije navedeno, Sporazumom o priznanju krivnje predviđeno je da se optuženom izrekne kazna zatvora u rasponu od 10 (deset) do 14 (četnaest) godina, pa je očigledno da predloženi raspon već predstavlja kaznu ublaženu ispod zakonskog minimuma.

Kako je izričito propisano odredbom člana 231. stav .3. ZKP BiH, Sud se prilikom odmjeravanja kazne kretao u okviru predloženog raspona kazne, cijeneći pri tom sve okolnosti koje trenutno postoje na strani optuženog.

Tako je Sud kao olakšavajuću okolnost cijenio činjenicu da je optuženi izrazio iskreno kajanje za počinjena krivična djela, te je njegova suradnja na koju se obavezao Sporazumom do sada već dala rezultate. Osim toga optuženi je imao lične gubitke, jer su mu tokom rata nastradali sin i sestra, a i sam je invalid VII kategorije u podmakloj životnoj dobi.

Međutim, Sud je kao otežavajuću okolnosti cijenio brojnost krivično pravnih radnji i veći broj žrtava, što ukazuje na visok stepen krivične odgovornosti optuženog u počinjenju predmetnih

krivičnih djela, pa je obzirom na sve naprijed navedeno zaključeno, da će se izricanjem kazne zatvora u trajanju od 12 (dvanaest) godina, u potpunosti ostvariti svrha kažnjavanja predviđena članom 39. KZBiH.

6. Odluka o troškovima

Sud je sukladno odredbi člana 188. stav 4. ZKPBiH odlučio optuženog u cjelini osloboditi dužnosti plaćanja troškova krivičnog postupka, imajući u vidu da je isti penzioner, da se relativno duže vrijeme nalazi u pritvoru, te ga u narednom periodu očekuje izdržavanje dugogodišnje zatvorske kazne, pa bi obavezivanjem na plaćanje troškova postupka, nesumnjivo bila dovedena u pitanje njegova, kao i egzistencija njegove porodice.

8. Imovinskopravni zahtjev

Prilikom odlučivanja o ovom pitanju, vijeće je posebno imalo u vidu da je tokom glavnog pretresa jednom broju oštećenih data mogućnost da se neposredno izjasne o imovinskopravnom zahtjevu i njegovoj visini. Međutim, ocjenjeno je da činjenice utvrđene u dosadašnjem toku postupka ne pružaju pouzdan osnov za potpuno ili djelimično presuđenje, pa se oštećeni kao i srodnici stradalih na osnovu člana 198. stav 2. ZKP BiH, sa imovinskopravnim zahtjevima upućuju na parnicu.

ZAPISNIČAR:

Lejla Haračić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

S U D I J A

Mira Smajlović

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba se može izjaviti vijeću Apelacionog odjeljenja Suda BiH u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema, osim u pogledu izrečene krivičnopravne sankcije.